

Міністерство освіти і науки України
Турецький Гіресунський університет
Університет Миколаса Ромеріса
Державна вища технологічно-економічна школа
ім. Броніслава Маркевича
Державна вища професійна школа в Коніні
Європейський гуманітарний університет
Технічний університет Молдови
Державний біотехнологічний університет
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Полтавський державний аграрний університет
Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»
Львівський національний університет природокористування
Кафедра обліку та оподаткування

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ:
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ТА УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТИ**

***МАТЕРІАЛИ ІV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ***

22-23 березня 2022 р.

Частина 1

ЛЬВІВ 2022

УДК 330.341.1:005.92

О-17

Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти: матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, **22-23 березня 2022 р. Ч. 1.** Львів: ЛНУП, 2022. 434 с.

Організаційний комітет:

Гнатишин Л.Б. – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування ЛНУП;

Пилипенко К.А. – д.е.н., професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавського державного аграрного університету;

Василюшин С.І. – д.е.н., професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування Державного біотехнологічного університету;

Прокопишин О.С. – заступник завідувача кафедри з наукової роботи, к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування ЛНУП;

Жидовська Н.М. – заступник завідувача кафедри з навчально-методичної роботи, к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування ЛНУП;

Малецька О. І. – к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування ЛНУП;

Дранус Л.С. – к.е.н, доцент кафедри менеджменту Чорноморського національного університету імені Петра Могили;

Лега О.В. – к.е.н, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавського державного аграрного університету;

Гуменюк І.Л. – к.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів, обліку та оподаткування ім. С. Юрія НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут».

У збірнику представлено матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти». Результати наукового пошуку можуть бути використані для подальших наукових досліджень та формування нових наукових ідей.

Усі матеріали подаються в авторській редакції

За вигляд, зміст, достовірність та відсутність плагіату у тезах відповідають автори.

РОЗДІЛ 2 ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ІНСТРУМЕНТИ АКТИВІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ		
Dranus L.	CURRENT PROBLEMS AND DIRECTIONS OF DEVELOPMENT OF RURAL AREAS IN UKRAINE	82
Dranus L. Pavlenko Y. Somar A.	WAGES AS THE MAIN FACTOR MOTIVATING PRODUCTIVITY	85
Dranus V. Benuh A.	THE INFLUENCE OF PUBLIC TRUST ON THE ACTIVITIES OF BANKS IN UKRAINE	88
Dranus V. Huzei O.	BANK LENDING TO THE AGRICULTURAL SECTOR OF UKRAINIAN ECONOMY	91
Dranus V. Tiagnybedina Y.	PROBLEMS OF AGRICULTURAL INSURANCE AND WAYS TO SOLVE THEM	94
Dranus V. Tregubenko V.	PROBLEMS OF FINANCING THE DEVELOPMENT OF THE AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX IN UKRAINE	96
Dranus V. Yefymenko K.	THE ROLE OF POPULATION TRUST IN INSURANCE SERVICES IN UKRAINE	99
Skhidnytska H.V. Kovaliv V.M. Verzun A.A.	DIRECTIONS FOR IMPROVING THE PROCESS OF MANAGING THE FINANCIAL RESOURCES OF AGRICULTURAL ENTERPRISES	102
Андрушко О.М. Андрушко М.О.	ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ГОРОХУ В ЛІСОСТЕПУ ЗАХІДНОМУ	105
Апетик М.М. Нечепурна Н.Т.	ЧИННИКИ ТА ЗАГРОЗИ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА	110
Бержанір А.Л.	РІВЕНЬ ФІНАНСУВАННЯ БІЗНЕСОМ СОЦІАЛЬНИХ ПРОГРАМ	113
Боднар О.А.	КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ІНЖИНІРИНГУ В БАНКІВСЬКІЙ СПРАВІ	117
Бора Н.Ю.	ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ	

УДК 331.522

Бержанір А.Л.

*к. соц. н., доцент кафедри соціальних і правових дисциплін,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,
м. Умань*

РІВЕНЬ ФІНАНСУВАННЯ БІЗНЕСОМ СОЦІАЛЬНИХ ПРОГРАМ

У країнах з ринковою економікою існує розуміння того, що важливими є не тільки показники економічного та технологічного розвитку держави, але й духовно-моральний, освітній, інтелектуальний рівні громадян. Розвиток трудового і творчого потенціалу працівників, соціальна сфера загалом, таким чином, відіграють значну роль у вирішенні завдань поступального розвитку країни.

Розвиток соціальної інфраструктури, ефективності функціонування соціальних інститутів залежить від їх фінансового забезпечення. Реалізація різноманітних соціальних програм і проєктів відбувається як шляхом бюджетного фінансування, так і за допомогою надходження коштів від підприємницьких структур.

Як стверджує Г. В. Герасименко [1], за своїм призначенням соціальні інвестиції підприємств можуть мати внутрішній, зовнішній та універсальний характер. В якості універсальних соціальних інвестицій можна розглядати вкладення підприємств в розвиток та підтримку добросовісної ділової практики та етики ведення бізнесу. Якщо внутрішні соціальні інвестиції спрямовуються на розвиток та поліпшення якості життя співробітників компаній, то зовнішні – на розвиток місцевих громад, в тому числі – підтримку соціально незахищених груп або талановитої молоді, розвиток інститутів культури, мистецтва та спорту, соціальної інфраструктури, реалізацію освітніх проєктів та громадських ініціатив, захист навколишнього середовища тощо. Частина цих програм має виключно благодійницький характер, проте впродовж останнього часу всі більше компаній розглядають проєкти та програми в соціальній сфері як інвестиційні. На відміну від спонсорства та меценатства, які мають разовий та спонтанний характер, соціальні інвестиції є регулярними, стратегічними та плануються в бюджеті кампаній заздалегідь [1].

За сучасних умов розвитку економіки все більшої популярності набувають проекти, що передбачають використання нових механізмів фінансування, зокрема, мікрофінансування та імпакт-інвестиції. Імпакт-інвестування передбачає, по-перше, отримання прибутку, а по-друге, очікує позитивних соціальних змін, зокрема, на підтримку сталого розвитку сільського господарства, забезпечення доступності медичних послуг, доступності житла, розробку екологічно чистих технологій. Мета венчурної філантропії, передусім, у створенні соціального ефекту, а вже згодом й отримання прибутку, який може з'явитися в процесі реалізації проекту або діяльності організації. Зазначений вид фінансування відбувається, переважно, за рахунок прямих інвестицій або боргових цінних паперів з фіксованим доходом [2].

У нашій країні найбільшою мірою здійснюють фінансування соціальних програм великі українські компанії. Для них соціальна відповідальність стає важливою частиною їх діяльності, пов'язаної зі стійкістю бізнесу та управлінням нефінансовими ризиками. Ефективний бізнес зобов'язує мати кваліфікований і лояльний персонал, розвинуте соціальне середовище навколо підприємств, добрі стосунків із владою та місцевою громадою, гарну репутацію тощо.

Такі компанії разом із фінансовою підтримкою ініціатив благодійних організацій і фондів часто реалізують власні масштабні програми, наприклад, у сфері медицини, культури, освіти або екології. Так, Група ДТЕК реалізує проекти на національному, міжрегіональному та локальному рівнях, які дозволяють вирішувати завдання як загальні для всієї території, так і локальних спільнот. Цей підхід дозволяє найточніше враховувати потреби і таким чином знижувати соціальні ризики [3].

Табл. 1 ілюструє рівень соціальних інвестицій компанії протягом 2017–2020 рр. Проведений аналіз показує зменшення рівня фінансування програм соціального розвитку цією бізнесовою структурою у цьому періоді на 1156,6 млн. грн (у 2017 р. було профінансовано 2683,5 млн. грн, а у 2020 р. – лише 1567,9 млн. грн).

Необхідно відзначити, що таке зменшення відбулось за рахунок значного скорочення витрат коштів на охорону навколишнього середовища і вирішення екологічних проблем: якщо у 2017 р. ця стаття видатків становила 2133,3 млн. грн, то у 2020 р. – 742,7 млн.

грн, зменшившись на 1390,6 млн. грн.

Таблиця
Обсяги фінансування Групою ДТЕК соціальних програм
у 2017–2020 рр., млн. грн

Показники	2017	2018	2019	2020	Відхилення 2020 р. до 2017 р. (+, -)
Охорона довкілля, без урахування екологічного податку	2133,3	2607,3	1377,3	742,7	- 1390,6
Охорона праці та промислова безпека	478,3	517,1	556,3	573,8	95,5
Соціальне партнерство	45,5	172,6	169,3	159,7	114,2
Навчання співробітників	26,6	40,8	52,1	91,7	65,1
Всього	2683,5	3337,8	2155,0	1567,9	- 1156,6

Джерело: складено автором на основі [3; 4]

Існують проблеми, які гальмують розвиток фінансування вітчизняної соціальної сфери:

- відсутність з боку органів державної влади підтримки процесу соціального інвестування;
- недосконалість нормативно-правового забезпечення здійснення фінансових вкладень у розвиток соціальної сфери;
- недостатній рівень сформованості інфраструктури соціального інвестування;
- відсутність фондів соціального інвестування;
- відсутність стандартизованої форми нефінансових звітів корпорацій, що обмежує можливості порівняння їх діяльності [5].

Таким чином, в Україні з розвитком ринкової економіки компанії частину свого прибутку спрямовують на вирішення соціальних проблем. Участь бізнесу у фінансуванні різних проектів створює сприятливі умови для поліпшення соціального клімату у суспільстві та підвищення рівня і якості життя населення. Здійснення такої

політики підприємцями, у свою чергу, слугує ефективності їх інвестиційної діяльності і забезпеченню конкурентоспроможності.

Список використаних джерел:

1. Герасименко Г. В. Соціальні інвестиції підприємств: проблеми та перспективи розвитку в Україні. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2010. № 6. Т. 2. С. 130–133. URL: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2010_6_2/130-133.pdf (дата звернення: 14.02.2022).

2. Вигівська І. М., Хоменко Г. Ю., Шумило К. В. Соціально-відповідальне інвестування: сутність, ризики та перспективи розвитку. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2017. Вип. 3(38). С. 3–7. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2017_3_3 (дата звернення: 14.01.2022).

3. ДТЕК. Інтегрований звіт 2020. Фінансові та нефінансові показники. URL: https://dtek.com/content/announces/pdf/dtek_ar_2020_ua_t4359_i6036.pdf (дата звернення: 16.02.2022).

4. Річні Звіти Енергетичного комплексу «ДТЕК». URL: https://dtek.com/investors_and_partners/reports/ (дата звернення: 17.02.2022).

5. Бержанір А. Л. Розвиток соціального інвестування в Україні. *Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки*: зб. наук. статей за матеріалами III Всеукр. наук.-прак. конф., м. Дніпро, 13–14 квіт. 2017 р. Дніпро: НМетАУ, 2017. URL: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/6999/1/Rozv_soc_invest.pdf (дата звернення: 17.02.2022).